

Spis treści

Wprowadzenie	7
--------------------	---

Część I

Rozwój demograficzny krajów Unii Europejskiej

1. Zmiany w stanie liczebnym, ruchu naturalnym i wędrówkowym oraz strukturze ludności według wieku w krajach Unii Europejskiej – <i>Izidor Sobczak</i>	11
1.1. Rozwój liczebny ludności świata według kontynentów i jego następstwa	11
1.2. Zróżnicowany potencjał demograficzny i tempo rozwoju liczebnego ludności krajów Unii Europejskiej	13
1.3. Ruch naturalny ludności.....	15
1.3.1. Zmiany w poziomie urodzeń	16
1.3.2. Zmiany w poziomie zgonów	20
1.3.3. Zróżnicowany poziom przyrostu naturalnego ludności	22
1.4. Zmienne tendencje w kształtowaniu się migracji	23
1.5. Zmiany w strukturze ludności według wieku i jej skutki.....	25
1.5.1. Czynniki kształtujące strukturę wieku ludności.....	25
1.5.2. Podział ludności według biologicznych grup wieku	25
1.5.3. Malejący udział dzieci w wieku 0-14 lat w ogólnej populacji.....	26
1.5.4. Zmiany w udziale procentowym ludności w wieku 15-64 lata w ogólnej populacji.....	27
1.5.5. Rosnący udział ludności w wieku 65 lat i więcej	29
1.5.6. Skutki zmian w strukturze ludności według wieku	30
Streszczenie/Summary	31
Bibliografia	32

2. Migracje ludności w krajach Unii Europejskiej oraz ich skutki społeczno-	
-demograficzne i gospodarcze – <i>Małgorzata Gajewska, Robert Kaźmierczak</i>	33
2.1. Migracje w Unii Europejskiej – zarys ogólny	33
2.2. Społeczno-demograficzne skutki migracji	36
2.2.1. Wpływ na liczbę i strukturę ludności	36
2.2.2. Rozwój sieci migranckich i instytucji	39
2.2.3. Problem wielokulturowości	39
2.2.4. Marginalizacja migrantów	40
2.2.5. Wpływ na związki rodzinne	41
2.3. Gospodarcze skutki migracji	42
2.3.1. Rozwój ekonomiczny państw	42
2.3.2. Wpływ na rozwój lokalny	43
2.3.3. Wpływ na handel zagraniczny	45
2.3.4. Problem bezrobocia, płac i zatrudnienia	45
2.3.5. Specjaliści w Unii Europejskiej	46
Streszczenie/Summary	49
Bibliografia	49
3. Zmiany w poziomie urodzeń i płodności kobiet w krajach Unii Europejskiej	
– <i>Joanna Więcek</i>	51
3.1. Różnice w kształtowaniu się liczby urodzeń żywych	51
3.2. Zróżnicowanie poziomu płodności	53
3.2.1. Struktura kobiet w wieku rozrodczym	56
3.2.2. Częstkowe współczynniki płodności	58
3.3. Współczynniki dzietności	59
Streszczenie/Summary	64
Bibliografia	65
4. Mobilność społeczna w Polsce w latach 1992-2008 – <i>Katarzyna Sokołowska</i>	67
4.1. Metodyka badań	68
4.2. Wyniki badania	68
Streszczenie/Summary	75
Bibliografia	76
5. Przemiany demograficzne i społeczne w Niemczech – <i>Eugeniusz Gostomski</i>	77
5.1. Tendencje rozwoju demograficznego w Niemczech	77
5.2. Zmiany w społeczeństwie niemieckim	80

5.3. Ubezpieczenia społeczne i zabezpieczenia socjalne w Niemczech	82
Streszczenie/Summary	85
Bibliografia	86

Część II

Bezpieczeństwo społeczne krajów Unii Europejskiej

6. Społeczny potencjał Francji jako czynnik jej mocarstwowej pozycji w XXI wieku	
– <i>Marta Pachocka</i>	89
6.1. Rozwój demograficzny Francji w pierwszej dekadzie XXI wieku	91
6.2. Edukacja w rozwoju społecznym Francji na początku XXI wieku	93
6.3. Rozwój społeczny Francji w świetle Wskaźnika Rozwoju Społecznego	100
Streszczenie/Summary	103
Bibliografia	103
7. Starsi konsumenci siłą napędową rozwoju przedsiębiorstw, sektorów, gospodarek?	
– <i>Katarzyna Baładynowicz-Panfil</i>	107
7.1. Starzejący się konsumenci – analiza dla krajów Unii Europejskiej	108
7.1.1. Proces starzenia się społeczeństw	108
7.1.2. Znaczenie starszych konsumentów jako nabywców dóbr i usług	111
7.2. Zmiany na poziomie strategii przedsiębiorstw i sektorów	114
7.2.1. Segmentacja osób starszych i ich zachowania konsumpcyjne	114
7.2.2. Dostosowania strategii marketingowych przedsiębiorstw a rozwój sektorów	117
Streszczenie/Summary	120
Bibliografia	121
8. Formy opieki nad osobami starszymi w wybranych krajach Unii Europejskiej	
– porównania z Polską – <i>Michał Kubiak</i>	123
8.1. Formy opieki i pomocy dla ludzi starych w Wielkiej Brytanii	125
8.2. Opieka i pomoc dla seniorów w Niemczech	129
8.3. Rodzaje i formy pomocy dla osób starszych w Polsce	132
Streszczenie/Summary	135
Bibliografia	136

9. Tożsamość kulturowa regionu w aspekcie integracji europejskiej	
– przykład Kaszub – <i>Justyna Zawadzka</i>	139
9.1. Kultura i tożsamość – analiza pojęć	140
9.2. Regionalizm a integracja europejska	143
9.3. Tożsamość kulturowa Kaszub.....	144
Streszczenie/Summary	149
Bibliografia	150
10. Zmienna syntetyczna jako podstawa opisu poziomu życia ludności	
w wybranych krajach Unii Europejskiej – <i>Marta Kuc</i>	151
10.1. Determinanty poziomu życia.....	152
10.2. Wyznaczenie zmiennych syntetycznych.....	154
10.3. Porządkowanie krajów UE według osiągniętego poziomu życia ludności.....	160
10.4. Wyodrębnienie grup krajów o podobnym poziomie życia ludności	
na podstawie wartości syntetycznego miernika poziomu życia	161
Streszczenie/Summary	164
Bibliografia	165
11. Poziom życia ludności w Polsce w ujęciu wojewódzkim. Przegląd literatury	
przedmiotu z okresu 1984-2008 – <i>Karolina Klimañska</i>	167
11.1. Poziom życia ludności w 49 województwach Polski.....	169
11.2. Poziom życia ludności w 16 województwach Polski.....	175
Streszczenie/Summary	179
Bibliografia	180
12. Przestrzenne zróżnicowanie umieralności według płci i wieku	
w krajach Unii Europejskiej – <i>Zygmunta Barañska</i>	183
12.1. Ogólna umieralność.....	184
12.2. Umieralność niemowląt.....	186
12.3. Częstkowe wskaźniki umieralności.....	187
12.4. Zgony według przyczyn.....	189
Streszczenie/Summary	199
Bibliografia	200